

*Gmina i Miasto
Kozięglów*

Szanowni Państwo!

Trafia w Wasze ręce publikacja prezentująca najbardziej urokliwie zakątki Gminy Koziegłowy. Znajdą Państwo tutaj podstawowe informacje o przeszłości, tradycji oraz miejscach warty odwiedzenia. Historia naszej gminy sięga początków XII w., jest bogata w wiele wydarzeń wpisanych w dzieje Polski. Świadczą o tym liczne ślady dawnej świetności w postaci kościołów i sanktuariów, historycznej zabudowy miejskiej, pozostałości koziegłowskiego zamku i wielu innych zabytków znajdujących się na terenie gminy. Chcąc się do nich dostać, warto skorzystać z zamieszczonych informacji na temat piesznych i rowerowych szlaków turystycznych. Z naszej publikacji dowiedzą się Państwo także, w jaki sposób na specyficzną gminę i wszystkich jej mieszkańców wpływała wielka historia i skomplikowane dzieje. Cała gmina jest niezwykle aktywna pod względem kulturalnym. Działają tu zespoły ludowe i młodzieżowe, od wieków pielęgnuje się tradycje rękodzieła, czego symbolem stał się koziegłowski kapelusznik, który trafił do Księgi Rekordów Guinnessa. Tulejsza społeczność prężnie działa pod względem gospodarczym. Dowodem tego jest istnienie około 1200 podmiotów gospodarczych. Podstawą zatrudnienia są małe i średnie przedsiębiorstwa. Dodam, że największej firm zajmującej się produkcją i sprzedażą golierek, wleciwów nagrobnych, stroików, kompozycji z suszu, żywych kwiatów, wyróbów z drzewa osłowego, tzw. życa. Wielu producentów eksportuje swoje wyroby do państw Europy Zachodniej. Żyją tu mili i zaradni ludzie. Nasza gmina to połączenie długiej tradycji ludowej ze współczesną przedsiębiorczością, wspaniałej historii i walorów dnia dzisiejszego z dobrze zapowiadającą się przyszłością.

Serdecznie zapraszam
Burmistrz Gminy i Miasta Koziegłowy
Jacek Ślęczka

Ladies and Gentlemen!

We are pleased to present you the most charming places of the commune of Koziegłowy. In this brochure you will find essential information on the history, traditions and tourist sight of our commune. The history of our commune dates back to the early 12th century and is connected with many major historic events which had an impact on the history of Poland. Numerous monuments of the past splendour tell us about the rich history of the region: old churches and a shrine, historical old town buildings, the remains of the Koziegłowy castle and many other historical sights of our commune. To get there we recommend the hiking and cycling trails described in this brochure. Our publication will also tell you how great historic events and the complicated history of our country affected the specific characteristics of our commune and all its localities. Our commune is very active in the field of culture. Folk dance and song groups and youth groups are active here, for many centuries the tradition of handicrafts has been cherished, the symbol of which is the Hat of Koziegłowy mentioned in Guinness Record Book. Business also thrives in our local community, in which operate ca. 1200 various business entities. Most people are employed in small and medium-sized enterprises, most of which are involved in the production and sales of artificial Christmas trees, tomb wreathes, artificial flower decorations, dry and flash flower arrangements, aspen wood (so-called bass) products. Many manufacturers export their products to countries of Western Europe. Our commune is inhabited by friendly and industrious people. Our commune is a blend of long folk tradition and modern entrepreneurship, magnificent history and contemporary values and good prospects for the future.

You are very welcome to visit us
Mayor of the Commune and Town of Koziegłowy
Jacek Ślęczka

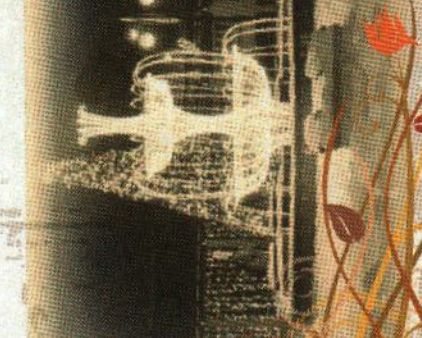
Babytki i miejsca, które warto zobaczyć.

Zabudowa miejska z XV w. - układ urbanistyczny miasta Koziegłowy
Kościół Marii Magdaleny z XV w. - Koziegłowy
Kościół św. Barbary z XVII w. - Koziegłowy
Pozostałości zamku w Koziegłowach z XII w.
Pałac biskupi z XVII w. (obecnie przedszkole) - Koziegłowy
Pielarnia z początku XVII w. - Koziegłowy
Pomnik z XVII w. (zabytek klasy zerowej wraz z otaczającymi go zabytkowymi lipami)
Sanktuarium św. Antoniego w Koziegłowkach
Kościół w Płiczycach z XVIII w.
Baszta w murze zespołu pałacowego w Płiczycach z XVIII w.
Pomnik Dziedziców Płiczyc | Fundatorów z 1757 r.
W ogrodzie Plebańskim Stary Cis Jedłowy (będący pod ochroną)
Pomnik przyrody - trzy dęby jurajskie w Postępie
Rozawiał przyrody „Cisy” w Hucie Starej
Łgota Górna (Las) - dwa dęby szypułkowe
Jedynie w Polsce rękodzieło artystyczne wykonane z życa osikowego
Kapelusznik na miarę rekordu Guinnessa w Koziegłowach
Galeria Malarstwa Tadeusza Puszczyca w Koziegłowach

Historic Places and Other Tourist Sights

14th century Old Town - urban layout of the town of Koziegłowy
St. Mary Magdalene Church (15th century) in Koziegłowy
St. Barbara Church (17th century) in Koziegłowy
Remains of the Koziegłowy castle (13th century)
Bishops' place (17th century - now a kindergarten) in Koziegłowy
Presbytery - 17th century in Koziegłowy
St. Lawrence Church in Cynków (17th century) - „D” class historical monument with the surrounding ancient lime trees)
St. Anthony Shrine in Koziegłowki
Chapel in Płiczycze (18th century)
Tower in the wall surrounding the palace complex in Płiczycze (18th century)
Monuments of the squires and founders of Płiczycze (1767)
Old yew tree in the presbytery garden (under protection)
Nature monument - three Jurassic oak trees in Postępie
„Cisy” („Yews”) Nature Reserve in Huta Stara
Łgota Górna (forest) - two pedunculate oaks
Unique in Poland handicraft products made of aspen tree bast
Giant Hat of Koziegłowy competing for Guinness World Record
Painting gallery of Tadeusz Puszczyca in Koziegłowy

Polożenie Gminy Koziegłowy

Gmina Koziegłowy rozciąga się na malowniczo położonych terenach na krawędzi Jury Krakowicko-Częstochowskiej. Znajduje się w województwie śląskim i jest częścią powiatu myszковского. To droga co do wielkości gmina dawnego województwa częstochowskiego, a obecnie największa w całym powiecie. Sąsiaduje z gminami: Siewierz, Poraj, Żarki, Otarowice, Wozniki, Kamienica Polska. Niedaleko stąd do miasta powiatowego - Myszkowa. Gmina zajmuje pas lapodowych równin poprzeczanych dolinami rzek i strumieni. Niemał przez środek gminy Koziegłowy przebiega trasa szybkiego ruchu, droga krajowa DK-1, która łączy południe Polski z jej północną częścią. Olszar Gminy wynosi 161 km kwadratowych, w 17% pokryty lasami. Warunki klimatyczne sprzyjają rozwojowi rolnictwa. Dostojnie usytuowane przestrzenie i panujący mikroklimat stwarzają dogodne warunki do wypoczynku i rekreacji.

Location of Commune Koziegłowy

The Commune of Koziegłowy is situated in a picturesque region on the edge of the Cracow - Częstochowa Uplands (the so-called Cracow - Częstochowa Jura). Administratively it belongs to the Voivodship of Silesia and is part of the District (powiat) of Myszków. It is second largest commune of the former Voivodship of Częstochowa and now it is the largest in the whole district. It borders the communes of Siewierz, Poraj, Żarki, Otarowice, Wozniki, Kamienica Polska. It is not far from the capital of the district - the town of Myszków. The Commune of Koziegłowy covers a belt of gentle plains cut through by river and stream valleys. The national road (DK-1), which joins the south and the north of Poland, runs almost right through the middle of the commune. The area of the commune is 161 km², 17% of which is covered by forests. The climate is favourable for the development of agriculture. The excellent location and prevailing microclimate create suitable conditions for leisure activities and recreation.

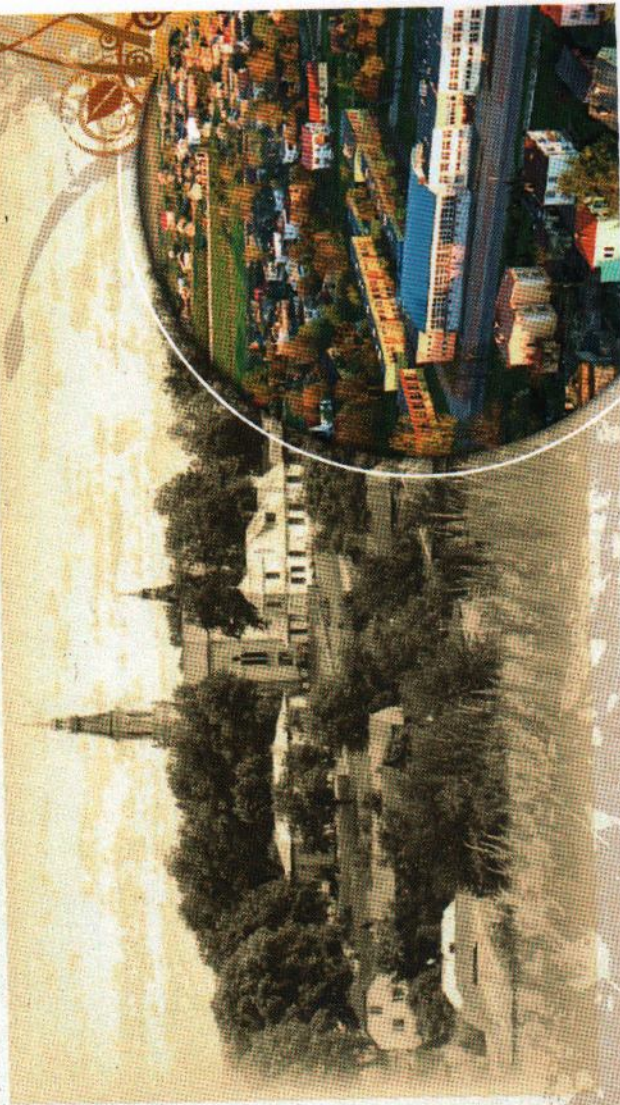
The Town of Koziegłowy

On the strength of the decision of the Presidium of the Voivodship of Silesia People's Council in Katowice of March 31th, 1953 the Historic Heritage Chief Conservation Officer of the Voivodship of Silesia proclaimed the town of Koziegłowy a historic monument owing to its "historical urban layout of historic value". The first settlement was established here by Mściwoj the Great, belonging to the noble clan Lis (Fox), over 600 years ago. In the centre of Koziegłowy there is a quadrilateral market with streets running from its corners. Its layout has not changed much since the 14th century. Differences are only to be found in the house fronts, which are renovated on an ongoing basis. The landscaping of the square is also regularly changed. Except for the unchanged architectural form of the market square, the remaining part of the urban layout is constantly being rebuilt.

Miasto Koziegłowy

Wojewódzki konserwator zabytków, decyzją Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Katowicach z dnia 31.03.1953 r. uznał miasto Koziegłowy za zabytek „w ramach historycznego założenia miejskiego o wartości historycznej”. Osadę na obecnym miejscu założył Mściwoj Wielki herbu Lis ponad 600 lat temu. Do dziś zachował się dawny układ urbanistyczny miasta. W centrum Koziegłów znajduje się czworoboczny rynek z ulicami wybiegającymi z narożników. Jego układ od XIV w. Nie uległ znacznym zmianom, różnic dopatrzeć się można jedynie w odnawianych na bieżąco elewacjach budynków. Systematycznym zmianom ulega także architektura roślinna skweru. Oprócz nie naruszonego układu rynku, pozostała część planu przestrzennego miasta ulega nieustannej przebudowie.

Zabytki Sakralne

KOŚCIÓŁ NIKIEI MARY MAGDALENY W KOZIEGŁOWACH

Na wschód od rynku znajduje się kościół parafialny pod wezwaniem Marii Magdaleny. Świątynię wybudowano w stylu gotyckim: grube mury, oparte na zewnętrznych masywnych szkieletach, dobrze harmonizują z XIV-wiecznym prezbiterium, do którego ok. 1679 r. dobudowano nawę (pierwotnie była ona drewniana). Różne dobudówki zmieniły wygląd kościoła. Pojawił się stromy dach kryty gontem, ze zgrubną, barokową wieżyczką. W latach 1973-1977, podczas prac renowacyjnych wojewódzki konserwatorów zabytków przypadkowo odkrył unikalne malowidła średniowieczne (prawdopodobnie z 1470 r.). Po wstępnych badaniach, prowadzonych przez zespół konserwatorów z Krakowa, okazało się, że znaczna część prezbiterium pokryta jest diawarszawską polichromią. Pierwsza to starsza warstwa gobelka, drugie - młodsza, renesansowa. Treścią malowideł gotyckich są sceny pasyjne, wykonane techniką tempery na podbiałe czyli cieniokiej warstwie wapienia. Barwne, ale z licznymi ubytkami (przetraceniemi i nacięciami), obrazy pokrywały prawie całą wysokość ścian ze scenami z życia i męki Chrystusa. Interesujący jest również fresk bieżący pod sklepieniem prezbiterium. Przedstawia on ornamenty roślinne, w które wkomponowano herb Polski i herby kapituły krakowskiej, Jagiellońców, Wieniawa i Radwan. Freski te posiadają wielkie znaczenie dla historii kultury i sztuki regionu, a nawet całej Polski.

Historical Church Buildings

ST. MARY MAGDALENE CHURCH IN KOZIEGŁOWY

St. Mary Magdalene parish Church is situated east of the market square. It was built in the Gothic style; thick walls supported outside by massive buttresses blend into a harmonious whole with the 15th century presbytery, to which in 1679 an (initially wooden) nave was added. Various later additions changed the appearance of the church. The church was covered with a steep shingled roof with a shapely Baroque tower. In 1973-1977 during renovation works the Voivodship Historic Heritage Chief Conservation Officer accidentally discovered unique medieval wall paintings (probably from 1470). After initial investigations carried out by a conservator team from Cracow, it appeared that a significant part of the presbytery was covered with two layers of polychrome painting, the older one dating back to the Middle Ages, the newer one - from the Renaissance period. The Gothic paintings depict the Passion scenes and were made using the tempera technique on a thin layer of lime. Cobwebs, but damaged in many places, the pictures cover almost the whole height of the walls with scenes from the life and torment of Christ. Very interesting is also the fresco running under the presbytery vault. It consists of floral ornaments with incorporated coats of arms of Poland, of the Cracow cathedral chapter, of the Jagiellonian royal dynasty and of the Wieniawa and Radwan noble clans. The frescoes are unique examples of medieval art, very important relics of the history of the Koziegłowy region and the whole Poland.

PALAC BISKUPI W KOZIEGŁOWACH Z POCZĄTKU XVII W.

Wśród zabytków koziegłowskich na uwagę zasługuje Pałac Biskupi, a właściwie dworek biskupów krakowskich, którzy właśnie tutaj zatrzymywali się podczas wizytacji parafii i ilustracji dóbr karcz koziegłowskiego. Dworek ów wybudowany na początku XVII w. znajdował się w zachodniej części miasta, niedaleko ruin zamku koziegłowskiego.

W 1835 r. zabudowania mieszkalne i gospodarcze byłego dzieźdźca Koziegłów, rezydującego w tym pałacu, oddano w posiadanie gen. Rosyjskiemu Nikicie Pankratowej. Po I Wojnie Światowej pałac został zupełnie przebudowany (obecnie przedszkole).

KOŚCIÓŁ ŚW. BARBARY W KOZIEGŁOWACH Z XVII W.

W północno-zachodniej części miasta, między ulicami Czeszochowska, a 3 Maja znajduje się kościół św. Barbary, ufundowany przez rodzinę Kaweckich: Stanisława i Barbarę z Przerębskich. Prabreda kościoła św. Barbary miała erekcję z 1670 r. oraz zapis 7000 zł. Kościół konsekrowany był przez Mikołaja Oborskiego - sufragana krakowskiego. Świątynia jest murowana, kryta gontem, sklepiona beczkowo, a na dachu ma barokową wieżę. Ołtarz w niej renesansowy, bogato zdobiony, ozdobiony 4 kolumnami.

THE BISHOPS' PALACE (EARLY 17th CENTURY)

Among the historical buildings of Koziegłowy, the palace or rather a manor of Cracow bishops certainly deserves attention. It was here that Cracow bishops stayed while travelling to visit parishes and inspect the estates of the Koziegłowy diocese. The manor house was built in the early 17th century and was situated in the western part of the town near the ruins of the Koziegłowy castle.

In 1835 the manor house and farm buildings of the former Koziegłowy equine who used to reside here, were handed over into the possession of the Russian General Nikita Pankratov. After World War I the palace was completely rebuilt (now houses a kindergarten).

ST. BARBARA CHURCH IN KOZIEGŁOWY (17th CENTURY)

St. Barbara Church is situated in the north-western part of the town, between Czeszochowska and the 3rd of May Streets. The church was founded by the Kaweck family, Stanisław and Barbara née Przerębska. The prebend was granted to the church by virtue of a foundation document of 1670, whereby 7000 Polish zloty was also donated to the church. The church was consecrated by Mikołaj Oborski, suffragan bishop of Cracow. The church is made of brick, covered with a shingled roof and has a Baroque tower. The altar is made in the Renaissance style, richly gilded and decorated with 4 columns.

